

[Udenrigsministeren]

Det er altså truslen, det er pression. Jeg beder om, at man tænker lidt over, hvad det egentlig er for udtryk, man anvender, og hvordan verden ser ud de steder, hvor der virkelig opstår trusler og pression.

Så vil jeg takke fru Lone Dybkjær for et, synes jeg, overordentlig perspektivrigt indlæg, der tydeligt anviser, hvordan en generel udenrigspolitisk debat bør foregå, og jeg vil gerne gå dybere ind på et par af de emner, som fru Lone Dybkjær har taget fat på.

Først spørgsmålet om forholdet mellem Øst og Vest i lyset af den nye sovjetiske ledelse, hvor fru Lone Dybkjær helt korrekt citerer mig for at have sagt, at det er Gorbatjov, der sætter dagsordenen i den vestlige debat. Jeg vil gerne for at undgå enhver misforståelse sige, at jeg dermed ikke mener, at det så også er Gorbatjov, der alene har æren for de fremskridt, der vitterlig er sket i Øst-Vest-forholdet, for som præsident Reagan har sagt det på et tidspunkt: Der skal jo to til en tango. Det ved jeg er et billede, som fru Lone Dybkjær har særlige forudsætninger for at forstå.

Jeg mener, at generalsekretær Gorbatjov selvfølgelig skal have sin velfortjente del af æren for, at forholdet mellem Øst og Vest er kommet ind i en mere konstruktiv fase, men vi må ikke glemme, at det ikke havde været muligt uden en konstruktiv vestlig medvirken, og vi må heller ikke glemme, at det jo ikke er sådan, at der i dag alene forhandles om sovjetiske forslag. Der forhandles faktisk også om mange vestlige forslag.

Nej, det med, hvem der sætter dagsordenen og præger debatten, ligger nok i, at de sovjetiske forslag som regel bliver præsenteret for offentligheden med det, man kan kalde »en højere profil«. Der bliver foreslået en lang række meget drastiske tiltag, som skal gennemføres her og nu, eller som i hvert fald skal gennemføres inden for en meget kort tidshorison, og da har vi selvfølgelig det problem, at det ikke er vores tradition at komme med forslag af den karakter, bl.a. fordi vi ved, at man ikke kan springe etaperne over.

Jeg vil også pege på, at vi i vores vestlige åbne, frie samfund står med det særlige problem, at kommer vi med den slags forslag, skal vi også stå til ansvar for dem hjemme. Vi skal hjem i parlamentet eller i Senatet eller i Folketinget og forklare, hvad der ligger i det, og så er det ikke

bare dem på den anden side, der vil begynde at pille i alle de unøjagtigheder og alle de flotte overflader, der måtte være, nej, det gør ens egne også, og derfor kan man ikke komme så let om ved det, som man en gang imellem har indtryk af at Gorbatjov kan, når han sætter dagsordenen.

Det er klart, at det bare er en undskyldning, men det er ikke en undskyldning, vi skal gemme os bag ved, og det ændrer jo heller ikke ved, at der er noget forgjort i en situation, hvor Gorbatjov har formået at præsentere begreber som glasnost og perestrojka så overbevisende, at vestlige offentligheder næsten tror, det er tanker, der svarer til vores eget pluralistiske samfundssystem – hvad det jo ikke er. Jeg forstod også på fru Lone Dybkjærs bemærkninger, at hun så sådan på det, at her bør vi altså være mere aktive fra vestligt hold, og heri er jeg ganske enig. Ikke blot må vi vedstå os vores samfundsform og vores holdninger, vi, der – som fru Lone Dybkjær sagde det – ikke er socialister. Vi må også præsentere dem lige så dygtigt og lige så flittigt, som generalsekretær Gorbatjov præsenterer sine. Vi må nok erkende, at her har vi ikke været dygtige nok hidtil, og at alle vi, der ikke er socialister, her har en fælles opgave i at søge at få dette ændret, så vi i højere grad kan komme til at præge dagsordenen med det, der er vore grundlæggende holdninger.

Så var fru Lone Dybkjær også inde på vore muligheder i FN. Det er klart, at jeg gerne i mit indlæg ville være kommet noget dybere ind på FN, men jeg valgte at sprede mig over alle de fire hjørneste. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at reagere på nogle af de udfordringer, fru Lone Dybkjær kom med, for jeg kan forsikre om, at FN er meget højt prioriteret i vores udenrigspolitiske virksomhed, sådan som jeg også ved adskillige tidligere lejligheder har understreget det her i Tinget, bl.a. i forbindelse med vores medlemskab af FN's Sikkerhedsråd i 1985-86. Og netop i dag synes jeg – som det også er sket – at der er al mulig grund til at fremhæve den fredsskabende rolle, som FN kan spille, for havde vi ikke haft FN, og havde FN ikke spillet den centrale rolle, som FN har spillet her, er det vel tvivlsomt, om en Afghani-staftale var kommet i hus. Den aftale, der vil blive underskrevet i Genève i dag, er jo netop blevet til ved FN's mellemkomst og gennem en meget dygtig indsats af generalsekretærens særlige repræsentant.